

Undervisningsbeskrivelse

Stamoplysninger til brug ved prøver til gymnasiale uddannelser

Termin	December-januar 2019/20
Institution	Herning HF & VUC
Uddannelse	HF 2-årigt
Fag og niveau	Kultur- og samfundsfag
Lærer(e)	Tobias Huus, Christian Christensen
Hold	2.u

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Titel 1	Historie: Introduktion til historie + Styreformer
Titel 2	Historie: Ideologernes Kamp
Titel 3	Samfundsfag: Identitetsdannelse og kulturmøder
Titel 4	Samfundsfag: Ideologier og partier
Titel 5	Religion: Introduktion til religion + Jødedom
Titel 6	Religion: Nordisk Religion
Titel 7	Demokrati (tværfagligt)
Titel 8	Velfærdsstaten (tværfagligt)

Titel 1	Historie: Introduktion til historie + Styreformer
Indhold	<p>Ulrik Grubb, Knud Helles, Bente Thomsen: Overblik – verdenshistorie i korte træk, Gyldendal 2005: s. 25-28; 33-34; 36-37; 45-46; 47-48; 52-53; 80-85; 102-104; 113-115; 120-122; 124-127; 138-140.</p> <p>Kim Beck Danielsen m.fl.: Fokus 1, Fra antikken til reformationen, Gyldendal 2007, s. 136; 143-146.</p> <p>Erik Klippings håndfæstning (uddrag), www.danmarkshistorien.dk</p> <p>Kalif Omars pagt med de kristne</p> <p>Pave Urban d. 2's tale i Clermont, 1095</p> <p>Agnes Gads dagbog, 1864: Dybbøls fald, www.danmarkshistorien.dk</p> <p>https://www.kristeligt-dagblad.dk/kronik/en-kongelig-aff%C3%A6re-fiktion-eller-virkelighed</p> <p>Hergé: Tintin i Congo, uddrag</p> <p>Film: En kongelig affære, 2012.</p> <p>TV: 1864 (afsnit 2, uddrag): Monrad taler i Rigsdagen</p>
Omfang	55 sider
Særlige fokus-punkter	<p>Kildekritik, historisk metode og informationssøgning</p> <p>Mennesket som historieskabt og historieskabende</p> <p>Periodisering</p> <p>Antikken – med fokus på Athen og demokratiet</p> <p>Romerriget – Kejserdømme og diktatur</p> <p>Middelalderen – feudalisme</p> <p>Korstog og hellig krig</p> <p>De store opdagelser</p> <p>Renæssance og reformation</p> <p>Enevælden</p> <p>Oplysningstiden</p>

	Den franske revolution Industrialisering Nationalisme Imperialisme
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning Pararbejde Gruppearbejde Skriveøvelser Virtuelle medier Diskussion og debat

Titel 2	Historie: Ideologiernes kamp
Indhold	<p>Ulrik Grubb, Knud Helles, Bente Thomsen: Overblik – verdenshistorie i korte træk, Gyldendal 2005: s. 146-148; 150-154; 158-161.</p> <p>Lars Andersen m.fl.: Fra verdenskrig til velfærd, Gyldendal 2010: s. 9-11; 19-21; 21-23; 25-27; 28-31; 31-32.</p> <p>http://danmarkshistorien.dk/perioder/kold-krig-og-velfaerdsstat-1945-1973/den-kolde-krig-paa-hjemmefronten/</p> <p>Præsident Wilsons 14 punkter</p> <p>Adolf Hitler: Om racepolitik og livsrum</p> <p>Amerikansk kongreshøring om kommunister i Hollywood</p> <p>Præsident Eisenhower: Om Dominoteorien, 1953.</p> <p>http://www.danmarkidenkoldekrig.dk/?p=indiatlantpagten</p> <p>Dokumentar: Amerikanerne kommer, DR2, 2014.</p> <p>http://hval.dk/mitCFU/mm/player/?copydan=031407300900</p> <p>Film: Thirteen Days</p>
Omfang	70 sider
Særlige fokus-punkter	<p>1. Verdenskrig</p> <p>2. Verdenskrig</p> <p>2. Verdenskrigs afslutning</p> <p>Bipolaritet</p> <p>Marshall-hjælpen</p> <p>Trumandoktrinen og oprettelsen af NATO</p> <p>Frygten for atombomben</p> <p>Berlinmuren</p> <p>Konflikter under Den Kolde Krig: Korea, Cuba-krisen.</p> <p>Frygten for kommunismen</p> <p>Danmark under Den Kolde Krig</p> <p>Østblokkens sammenbrud</p>

	Den Kolde Krig i forhold til i dag.
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning Pararbejde Gruppearbejde Skriveøvelser Virtuelle medier Diskussion og debat

Titel 3	Samfundsfag: Identitetsdannelse og kulturmøder
Indhold	<p>Kernestof SamfNu C (ibog, Systime 2017), kapitel 1 og 2</p> <p>Supplerende stof https://jyllands-posten.dk/debat/kronik/ECE9837179/danske-smaaboern-faar-stress-i-vores-institutioner/ https://www.zetland.dk/historie/se6ERJx4-aOZj67pz-26ec1</p> <p>Elevernes egen indsamlede empiri (spørgeskemaundersøgelse)</p> <p> https://stiften.dk/aarhus/Blikket-skal-rettes-mod-subkulturer-og-bander-/artikel/246116 http://nyheder.tv2.dk/samfund/2015-02-16-forfatter-moedte-geringsmand-en-taber-radikaliseret-af-ghettoen</p>
Omfang	Ca. 30% af lektionerne og ca. 50 sider (vægtet)
Særlige fokuspunkter	<p>Socialisering Dobbeltsocialisering og multisocialisering Social arv, push og pull-faktorer Kapitalformer, felt og habitus Anerkendelse Identitetsdannelse på sociale medier Integrationsformer Identitetsvalg Stamtavle- og tilvalgsstrategi Nationalisme og nationalitet Stereotyper og fordomme Kulturdimensioner Kvantitativ og kvalitativ metode</p>
Væsentligste arbejdsformer	<p>Klasseundervisning Grupperarbejde Individuelt arbejde Projektarbejdsform - Kvantitative undersøgelser om danskhed</p>

[Retur til forside](#)

Titel 4	Samfundsfag: Ideologier og partier
Indhold	<p>Kernestof SamfNu C (ibog, Systime 2017), kapitel 3</p> <p>Supplerende stof Meningsmålinger https://www.berlingske.dk/politik/regeringen-indgaar-aftale-om-seniorpension-med-df-og-r-aftalen-er-bred-og</p> <p>”Forståelsespapiret: Retfærdig retning for Danmark” mellem S-regering og støt-tepartier (i uddrag)</p> <p>Resultat af folketingsvalget 2019</p> <p>Statistik om vælgernes dagsorden fra: https://www.altinget.dk/artikel/ny-maaling-den-groenne-dagsorden-tager-en-suveraen-foersteplads</p> <p>https://www.dr.dk/nyheder/politik/folketingsvalg/lars-loekke-aendrer-kurs-gaar-til-valg-paa-regering-henover-midten</p>
Omfang	Ca. 20% af lektionerne og ca. 35 sider (vægtet)
Særlige fokus-punkter	<p>De klassiske ideologier: Liberalisme, socialisme og konservatisme</p> <p>Forgreninger af de klassiske ideologier</p> <p>Økologisme, feminisme og nationalisme</p> <p>Populisme</p> <p>Værdi- og fordelingspolitiske skaler</p> <p>Molin-modellen</p> <p>Partierne i folketinget</p> <p>Parlamentarisme og regeringsdannelse</p>
Væsentligste arbejdsformer	<p>Klasseundervisning</p> <p>Gruppearbejde</p>

Titel 5	Religion: Introduktion til religion + jødedom
Indhold	<p>Introduktion:</p> <p>Esben Andreasen m.fl.: Religion og kultur, Systime, 2009: s. 13-15; 19-22, 22-23;</p> <p>Enuma Elish. Fra Bendt Alster/Christian Lindtner (red.): GADs religionshistoriske tekster, G.E.C. GAD, 1998: s. 27-29.</p> <p>Jødedom:</p> <p>Esben Andreasen m.fl.: Religion og kultur, Systime, 2009: 119-123; 123-125; 125-127; 128-130; 132-136; 136-139; 139-141.</p> <p>http://www.bibelselskabet.dk/ombibelen/indhold/persongalleri/moses</p> <p>1. Mosebog, kap. 12, 1-9: Abrams udvandring til Kana'an</p> <p>1. Mosebog, kap. 17: Omskærelsen</p> <p>2. Mosebog, kap. 3: Herren åbenbarer sig for Moses i den brændende tornebusk</p> <p>2, Mosebog, kap. 20: De ti bud</p> <p>Kosher – de jødiske spise love, www.dif-aarhus.dk</p> <p>Ultraortodokse jøder forulemper kvinder og børn i Jerusalem, Politiken, 2011.</p> <p>Dokumentar: Mig og Jøderiet, Ulrik Gutkin, 2009</p> <p>Dokumentar: Strictly Kosher, Kanal 4, 2013</p> <p>Film: Exodus: Gods & Kings, 2014</p>
Omfang	65 sider
Særlige fokus-punkter	<p>Introduktion:</p> <p>Ninian Smarts 7 dimensioner</p> <p>Myte – kosmogoni, eskatologi</p> <p>Kaos og kosmos</p>

	<p>Ritual og ritualstruktur – overgangsritualer Kommunikation med det guddommelige: bøn, ofring, divination og mystik Tekstanalyse i religionsfaget</p> <p>Jødedom:</p> <p>Jødedommens baggrund og udvikling Skrifter og lære – Torah og Talmud Troens grundbegreber: Skabelse, udvælgelse og pagtstanken Jerusalems betydning Jødedommens syn på Gud og mennesket Messiasforestillingen Jødiske kulturer i diasporaen, ashkenaziske og sefardiske jøder Zionisme Jødiske retninger i dag: ortodokse, konservative og reformjøder Jødisk praksis og ritualer med særlig fokus på omskærelsen som overgangsritual Kosher - spiseregler</p>
<p>Væsentligste arbejdsformer</p>	<p>Klasseundervisning Pararbejde Gruppearbejde Skriveøvelser Virtuelle medier Diskussion og debat</p>

Titel 6	Nordisk Religion
Indhold	<p>Leif Carlsen: Nordisk religion, Musagetes, 1985: s. 8-10; 16; 21-22; 27-29; 40-41; 48-49.</p> <p>Adam af Bremen: Beskrivelse af øerne i Norden, 1070.</p> <p>Laxdæla Saga (uddrag).</p> <p>http://www.fornsidr.dk/index.php/vedtaegter#p10 paragraf 13</p> <p>Louise Halkjær: Blót i Midgård.</p> <p>Dokumentar: Hedning på høje hæle, DR2, 2006.</p>
Omfang	30 sider
Særlige fokus-punkter	<p>Kilderne til nordisk religion: Hjemlige og udenlandske Verdensbilledet De nordiske guder med særlig fokus på: Odin, Tor, Tyr, Frej, Freja og Njord Mana Oftring / blót Høvdingens rolle Fødsel – overgangsritual Slægten, frænder Nordisk religion i dag – Forn sidr</p>
Væsentligste arbejdsformer	<p>Klasseundervisning Pararbejde Gruppearbejde Virtuelle medier Diskussion og debat</p>

Titel 7	Demokrati (tværfagligt)
Indhold	<p>Historie: Carl-Johan Bryld: Danmark fra oldtid til nutid, Munksgaard, 1997: s. 144-148; 153-158; 169-173; 174-178; 182-184; 185-189; 189-195; 203-205; 210-211; 276-279</p> <p>Grundloven, 1849 (uddrag)</p> <p>Johanne Meyer: Kvindens politiske valgret og valgbarhed, 1888.</p> <p>Jens Engberg: Kilder til historien om Danmark: Estrup-styrets begyndelse.</p> <p>Det Radikale Venstres partiprogram 1905: http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/det-radikale-venstres-partiprogram-1905/</p> <p>Poul Henningsen om kulturstrid og nazismen i Lars Andersen et m.fl.: Fra verdenskrig til velfærd, Gyldendal 2010.</p> <p>Tim Knudsen: Blev Danmark et demokrati i 1849? Berlingske, 2007.</p> <p>Dokumentar: DR: Historien om Danmark, episode 8. https://www.b.dk/kronikker/hvor-demokratisk-er-eu</p> <p>Samfundsfag: Kernestof SamfNu C (ibog, Systime 2017), kapitel 4 og 5 Supplerende stof Meningsmålinger https://stramkurs.dk/vores-politik/udlaendinge/ http://nyheder.tv2.dk/2018-03-21-ekspert-facebook-er-en-bombe-under-demokratiet Dokumentar ”Politik til salg” tv2 2015 https://www.information.dk/indland/2018/11/officielt-regeringen-opgiver-revision-offentlighedsloven https://jyllands-posten.dk/debat/leder/ECE9861141/offentlighedsloven-skriger-paa-en-aendring/ https://www.information.dk/debat/2018/01/fake-news-faar-borgeren-mistetroen-paa-sandheden?vwo_exp_badges= 31 5180 5253 https://www.dr.dk/nyheder/indland/elever-afviser-kast-med-moenter-efter-minister-det-hele-bliver-bare-gjort-vildere https://www.berlingske.dk/politik/regeringen-faar-hoevl-for-at-svaekke-ytringsfriheden-det-vaerste-skridt https://www.borgerforslag.dk/ https://freedomhouse.org/report/freedom-world/freedom-world-2018</p>

	<p>https://infographics.economist.com/2019/DemocracyIndex/ https://en.wikipedia.org/wiki/Democracy_Index</p> <p>Religion: (islam) Esben Andreasen m.fl.: Religion og kultur, Systime, 2009: s. 175-178; 178-180; 182-184</p> <p>Jens Forman: Muslimernes Religion, Systime, 2009: s. 35; 49-55; 109-110; 111-112.</p> <p>Hanne Følner og Bente Lund: Fundamentalisme i kristendom og islam, Systime, 2012: 22-23; 213-215; 216-219, 220-222.</p> <p>Koranuddrag: 11:114; 3:92 og 2:274</p> <p>Bilal Rossing: En vestlig muslim på pilgrimsfærd.</p> <p>Rudolf Peters: Jihad-former (i Jens Forman: Muslimernes Religion, s. 109-110)</p> <p>Osama bin-Ladens krigserklæring (i Jens Forman: Muslimernes Religion, s. 111-112)</p> <p>Den bogstavtro muslim kan ikke adskille sig selv fra shariaen, Berlingske, 2007</p> <p>Morten Andersen: Hizb ut-Tahrir er en sekt, Kristeligt Dagblad, 2001.</p> <p>Mogens Mogensen: Hizb ut-Tahrir afviser demokratier. www.religion.dk</p> <p>Dokumentar: Faces of Islam – Pilgrimsrejsen til Mekka, BBC, 2001.</p> <p>Dokumentar: Min bror er islamist, DR3, 2013.</p>
Omfang	Historie: 72 sider; Religion: 53 sider Samfundsfag: Ca. 25% af lektionerne og ca. 50 sider (vægtet)
Særlige fokus-punkter	<p>Historie Grundloven 1849 3-års krigen og 1864 Den store forfatningskamp Parlamentarisme Arbejderbevægelsen Firepartisystemet Grundloven 1915 og kvinders valgret Kommunisme i Danmark De politiske yderfløje: Fascismens og nazismens fremtog Efterkrigstiden Danmarks medlemskab af EF/EU</p> <p>Samfundsfag</p>

	<p>Parlamentarisme og regeringsdannelse Den parlamentariske styringskæde Magtens tredeling Medier Demokratisk deltagelse Rettigheder Demokratikriterier Demokratiformer Demokratiopfattelser: Deltagelsesdemokrati og konkurrencedemokrati Lovgivningsprocessen Magttyper Demokratisk dannelse Demokrati i verden, undersøgelser og deres brug af kvantitativ, kvalitativ og komparativ metode Case; Lobbyisme og interesseorganisationer Case: Offentlighedsloven Case: Borgerforslag</p> <p>Religion Introduktion til islam Muhammed – Islams grundlæggelse og tidlige historie Koranen og Hadith De 5 søjler samt centrale trosartikler – belyst ved Koran-uddrag Pilgrimsfærden som overgangsritual Sunni og Shia Islams udbredelse Jihad – Den store, den lille, og den globale Sharia Fire grundpositioner: fundamentalisme, traditionalisme, sekularisme og modernisme Fundamentalisme i Danmark Nyfundamentalisme Hizb ut-Tahrir</p>
<p>Væsentligste arbejdsformer</p>	<p>Klasseundervisning Pararbejde Gruppearbejde Individuelt arbejde Synopsisprojekt</p>

Titel 8	Velfærdsstaten (tværfagligt)
Indhold	<p><u>Historie:</u> Lars Andersen et m.fl.: Fokus 3, Fra verdenskrig til velfærd, Gyldendal 2010: s. 48-49; 50-53; 53-55; 55-57; 57-59; 59-60; 60-62.</p> <p>Jakob Knudsen: Det offentlige fattigvæsen præmierer æresløsheden, 1908.</p> <p>K. K. Steincke: En demokratisk forsørgelseslovgivning, 1915.</p> <p>Poul Møller: Velfærdsstaten sløver modstandskraften, 1956.</p> <p>Jytte Hilden: Velfærdsydelse kan også produceres af private, 1996.</p> <p>Anders Fogh Rasmussen: Et samfund med tryghed, dynamik og fleksibilitet, 2005.</p> <p>Velfærdskommissionen: Fremtidens velfærd – vores valg, 2005.</p> <p>*Ovenstående kilder er fra: Lars Andersen et m.fl.: Fokus 3, Fra verdenskrig til velfærd, Gyldendal 2010.</p> <p>Den danske velfærdsstat og dens kritikere. Kronik af J. O. Krag, 1956.</p> <p>Thomas Nielsen: Afslutningsreplik på LOs ekstraordinære repræsentantskabsmøde, 1982, www.danmarkshistorien.dk</p> <p>Dokumentar: DR: Historien om Danmark, episode 9.</p> <p><u>Samfundsfag:</u> Kernestof: SamfNu C (ibog, Systime 2017), kapitel 6 (undt. 6.3) og 7</p> <p>Peter Brøndum og Thor Banke Hansen: <i>Luk samfundet op!</i>, Columbus, 3. udgave. Side 199</p>

	<p>Supplerende stof: <i>Ledende artikel: En ny tid - ligesom i gamle dage</i>, Information 2. oktober 2019 I https://borsen.dk/nyheder/politik/artikel/1/381702/mette-f-vil-banke-udgifterne-op-med-37-mia-kr-i-2025.html (uddrag) Uddrag af Socialdemokratiets velfærdsudspil ”Velfærd først i hele Danmark”, maj 2019 https://www.altinget.dk/artikel/notat-saadan-laegger-regeringen-op-til-at-fordele-10-milliarder-paa-finansloven (uddrag) https://www.mm.dk/tjekdet/artikel/skattetryk https://bm.dk/arbejdsomraader/arbejdsvilkkaar/den-danske-model/ https://www.fyens.dk/debat/Loekkes-truer-den-danske-model-med-skalpellen/artikel/3338540 https://faos.ku.dk/arbejdsmarkedets-begreber/de-gule/ Statistikker over organisationsgrad fra ”Den danske model Før, nu og i fremtiden”, FOA https://www.berlingske.dk/kommentatorer/man-skal-ikke-vaere-en-roev-over-for-sine-kolleger-men-det-skal-ikke</p> <p>Videoeer fra organisationen Gode Penge: https://www.youtube.com/watch?list=PLAbWXI00SxMFz1HpEd0Hx7nct02YilPNw&v=7RBmjln1vd0 https://www.youtube.com/watch?list=PLAbWXI00SxMFz1HpEd0Hx7nct02YilPNw&v=j882qGnWgqs https://www.youtube.com/watch?list=PLAbWXI00SxMFz1HpEd0Hx7nct02YilPNw&v=MrXVUWIRUo4 https://www.youtube.com/watch?list=PLAbWXI00SxMFz1HpEd0Hx7nct02YilPNw&v=UEGICttgSwY</p> <p>Religion: (Kristendom)</p> <p>Esben Andreasen m.fl.: Religion og kultur, Systime, 2009: s.144-147; 147-150; 152-153; 166-168;</p> <p>Apostlenes Gerninger 2, 1-13: Helligånden kommer Pinedag</p> <p>Matthæus 5-7: Bjergprædikenen</p> <p>Lukas 10: Den barmhjertige samaritaner</p> <p>Charlotte Knagh Vestergaard: Kristendommens Omsorgshistorie, www.religion.dk, 2007.</p> <p>Peter Haisler: Er min globale næste min næste? Eller kun næsten? Kristeligt Dagblad, 2006.</p> <p>Søren Krarup: Næstekærlighed og kristendom, 1995.</p> <p>Vibe Lønstrup: Flere udlændinge lærer dansk med kirkelig hjælp. Kristeligt Dagblad, 23/10-2018.</p> <p>Petersen, J. H.: ”Er velfærdsstaten kristen?”, <i>Politiken</i>. 2010.</p> <p>Multimedier: DR: Fem skarpe om Jesus.</p>
Omfang	Historie: 63 sider, Samfundsfag , Religion: 49 sider Samfundsfag: Ca. 25% af lektionerne og ca. 50 sider (vægtet)
Særlige fokuspunkter	Historie Dansk sociallovgivning fra Grundloven til 1900

Forsørgelse over for forsikring
 Mellemkrigstidens økonomiske krise og Kanslergadeforliget
 Skøns- og retsprincip
 Danmark efter 2. Verdenskrig
 Marshall-hjælpen
 Velfærdsstatens guldalder
 Folkepensionen – den universelle velfærdsstat (velfærdsstatsmodeller)
 Ideologiske holdninger til velfærdsstaten
 Oliekrisen
 Firkløverregeringen – privatisering og udlicitering
 Socialdemokratiet og politisk nyorientering i 1990'erne - workfare
 Velfærdsstatens udfordringer

Samfundsfag

Velfærdsmodellerne og stat, marked og civilsamfund
 Den sociale kontrakt
 Finanspolitik
 Pengepolitik
 Strukturpolitik
 - herunder arbejdsmarkedsstrategier: Incitament, stramning og opkvalificering
 Den demografiske udfordring
 Beskatning og omfordeling
 De økonomiske mål og det økonomiske kredsløb
 Den danske model på arbejdsmarkedet
 Case: Gule fagforeninger
 Case: Finansloven
 Case: Reformen af velfærd efter 2010

Religion

Jødedommen på Jesu tid
 Introduktion til kristendommen
 Kristendommens grundlæggelse:
 - Jesus og opgøret med loven og de jødiske autoriteter
 - Næstekærlighed: Det dobbelte kærlighedsbud og Den gyldne regel
 - Jesu død og genopstandelse: Den nye pagt. Frelse.
 - Disciplene og Helligånden
 - Paulus og den tidlige kristendom
 - Døb og Nadver
 - Dåben som overgangsritual
 Reformationen
 Kristendommens historie med særlig fokus på protestantismen i Danmark.
 Kirkens rolle før velfærdsstaten
 Debat om hvem 'næsten' er med paralleller til Den barmhjertige samaritaner.
 Sekularisering
 Kirkens rolle i dag

Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning Pararbejde Gruppearbejde Individuelt arbejde Synopsisprojekt
---------------------------------------	---